

ХРОНІКА

16–18 червня 2022 року відбулися XV міжнародні славистичні читання на тему «Полеміка і вибір». Наукова конференція проводиться один раз на два роки кафедрою слов'янського мовознавства та кафедрою слов'янських літератур факультету слов'янських філологій Софійського університету імені Св. Климента Охридського. П'ятнадцятий науковий форум було заплановано провести навесні 2020 р., але через спалах пандемії та пов'язані з нею заходи безпеки його двічі переносили. Глобальна пандемія внесла корективи у формат цьогорічної конференції, який уперше став гібридним — і учасники, і слухачі мали змогу особисто чи онлайн брати участь у роботі окремих секцій. З одного боку, гібридна форма участі обмежувала можливості прямого спілкування колег між собою, знайомств, спонтанності, але з другого, — дозволила долучитися до роботи конференції більшій кількості учасників з різних куточків світу.

До складу оргкомітету ввійшли авторитетні вчені в галузі славистики — професори Б. Сувайджич (Сербія), З. Ковач (Хорватія), Дж. Дель Агата (Італія), Л. Суханек (Польща), Л. Уліржова (Чехія), П. Карагьозов і М. Младенова (Болгарія). Над організацією конференції невтомно працювали члени кафедри слов'янського мовознавства А. Стаменова та Ж. Станчева, а також співробітники кафедри слов'янських літератур Е. Дараданова, А. Бурова, І. Христова, С. Димитрова.

У конференції взяли участь понад 150 учасників з різних університетів і наукових установ Болгарії, Німеччини, Іспанії, Косово, Польщі, Румунії, Росії, США, Словаччини, Сербії, України, Угорщини, Хорватії, Чехії, Японії. На жаль, війна, розв'язана РФ в Україні, не дозволила українським колегам бути присутніми на конференції особисто, та все ж до роботи в ній долучилося шестеро учасників з України, п'ять з яких брали участь онлайн.

Вітальними словами конференцію урочисто відкрили декан факультету слов'янських філологій Б. Пенчев та проректор Софійського університету М. Стойчева. Наукова частина форуму розпочалася пленарними доповідями М. Младенової про давальний відмінок у слов'янських мовах, І. Христової про полеміку та вибір у південнослов'янських літературах та М. Шмейкалової (Прага, Чехія) про історичний аспект слов'янської термінології.

Роботу учасників конференції було організовано у трьох секціях — «Мовознавство», «Літературознавство» та «Культурологія. Антропологія. Фольклористика». У секції «Мовознавство» працювали підсекції «Синтаксис і семантика», «Методика», «Лексикологія та ономастика», «Діалектологія», «Термінологія та словотвір», «Історія мови». У секції «Літературознавство» — «Сучасні літератури» (I та II частини), «Старі літератури», «Міжлітературні зв'язки», «Фемінізм», «Вибір та полеміка в літературі XIX ст.», «Літератури міжвоєнного періоду», «Література, історія, ідеологія», «Культура перебудови». У секції «Культурологія. Антропологія. Фольклористика» — підсекції «Культурологія», «Фольклористика» та «Кіно й театр».

Традиційно секція «Мовознавство» була найчисленнішою. Цього разу також прозвучало чимало різноаспектних доповідей, зокрема О. Книш (Софія, Болгарія) «Субстандартна лексика у складі плеонастичних конструкцій в українських художніх текстах кінця XX — початку XXI ст.», К. Петрової (Софія, Болгарія) «Функції на междуметията като маркери за превключване на езиковия код», яка висвітлила частину свого багаторічного дослідження вигуків та їхніх функцій у мовленні. К. Сугай (Хоккайдо, Японія) торкнувся питання мов меншин у Румунії та Молдові у доповіді «What helps a minority language to be maintained?: a contrastive study of language situations of Bulgarian minorities in Romania and Moldova». Доповідь Б. Осовського (Познань, Польща) «Czy internauci interesują się gwarą i językiem regionalnym?» була присвячена ставленню користувачів інтернету до діалектів та регіональних мов. К. Митричєвич-Щєпанек (Белград, Сербія) оприлюднила дослідження «Деривати једног вулгаризма у чешком језику и њихови еквиваленти у српском и енглеском (онлайн)». Б. Недведова (Прага, Чехія) виступила з доповіддю «Paleozoologická terminologie J. S. Presla». Свої дослідження презентували також А. Стаменова, К. Алексова, М. Младенова, Л. Фаркаш (Осієк, Хорватія), М. Сесар (Осієк, Хорватія), Н. Ніколова та ін.

На секції «Літературознавство» з доповідями виступили Б. Йович (Белград, Сербія) «Contemporary literary polemics and controversies over literature», Р. Божанкова «Літературний блог като обект на полеміки и избори», І. Іванов «Постмодернізм в Руската литература през 21 век — Владимир Сорокин и Виктор Пелевин», Ж. Чолакова «Апоріята като онтологічна медиация в поетика на Владимир Холан», Д. Рот (Катовіце, Чехія) «Na pewno Anonim, ale czy Gall? Polemiki i dyskusje wokół pochodzenia autora jedenastowiecznej Kroniki Polski», Я. Лукеч (Загреб, Хорватія) «Žensko ili muško, autorsko ili anonimno и ranonovovjekovnoj kulturi kajkavske Hrvatske» та багато інших.

На секції «Культурологія. Антропологія. Фольклористика» П. Карагьозов представив Берестейську унію як цивілізаційний вибір, Р. Смаїлов розглядав язичницькі звичаї та ритуали як ересь у християнській вірі. Про те, чи живуть югослави в Югославії, розмірковував П. Ристанович (Приштина, Косово); інтерпретаційний дисонанс навколо літературних образів сербської міграції в ранньомодерну добу проаналізував П. Крезел (Лодзь, Польща). З доповідями виступило багато інших учених (Р. Іванова-Кифер, В. Расмондо, Н. Питова, В. Емельяненков, Б. Сувайджич, В. Тончева, Д. Петкович, У. Черняк, А. Банчик та ін.).

XV міжнародні славистичні читання посприяли відновленню наукового життя в царині славистики, вселили оптимізм і впевненість, що спільними зусиллями науковці й надалі розвиватимуть інтерес до дослідження мов, культур, літератур, сприяючи тим самим кращому розумінню культурних відмінностей.

Матеріали конференції будуть видані в окремому збірнику.

Р. КАМБЕРОВА